

ŚRODKI TRANSPORTU DROGOWEGO	NORMA BRANŻOWA	BN-75 3621-01
	Samochody osobowe Wyważanie kół Wymagania	Zamiast BN-66/3621-01
		Grupa katalogowa V 21

1. WSTĘP

1.1. Przedmiot normy. Przedmiotem normy są wymagania dotyczące wyważania kół jezdnych z ogumieniem pneumatycznym stosowanych w samochodach osobowych i ich pochodnych.

1.2. Zakres stosowania normy. Normę należy stosować przy wyważaniu kół w zakładach produkujących samochody osobowe i ich pochodne, w zakładach naprawczych, w stacjach obsługi technicznej samochodów oraz w stacjach diagnostycznych.

1.3. Określenia

1.3.1. Płaszczyzna korekcji koła - płaszczyzna przechodząca przez środek masy ciężarka wyważającego i prostopadła do osi obrotu koła.

1.3.2. Niewyważenie statyczne koła - niepokrywanie się środka masy koła z osią jego obrotu.

Niewyważenie statyczne określa się iloczynem masy ciężarka g wyważającego (w gramach) przez odległość r_1 (w centymetrach) jego środka masy od osi obrotu koła (rys. 1).

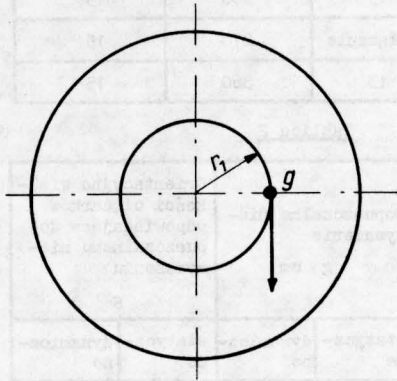
1.3.3. Niewyważenie dynamiczne koła - niepokrywanie się głównej osi bezwładności z osią jego obrotu.

Niewyważenie dynamiczne określa się iloczynem masy m (w gramach) jednego z dwóch jednakowych ciężarków wyważających przez odległość b (w centymetrach) pomiędzy płaszczyznami korekcji (rys. 2).

1.3.4. Niewyważenie w płaszczyźnie korekcji koła (zewnętrznej) lub wewnętrznej - całkowite niewyważenie koła odniesione do płaszczyzny korekcji.

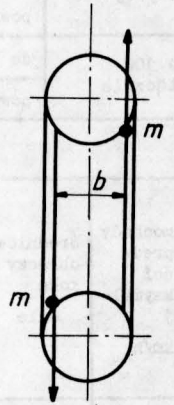
Niewyważenie w płaszczyźnie korekcji określa się iloczynem masy m (w gramach) ciężarka wyważającego w tej płaszczyźnie przez odległość r (w centymetrach) jego środka masy od osi obrotu koła (rys. 3).

1.3.5. Wyważarka - urządzenie do pomiaru wielkości i ustalania mocowania na kole ciężarków niezbędnych do jego wyważenia.

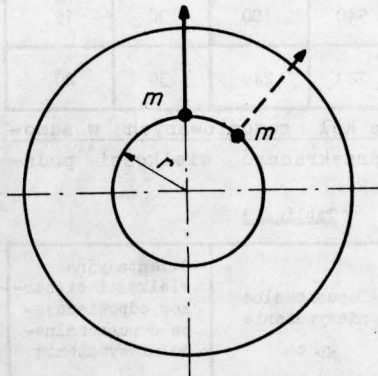
BN-75/3621-01-1

Rys. 1

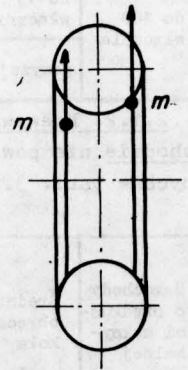

BN-75/3621-01-2

Rys. 2

Rys. 3

BN-75/3621-01-3

2. WYMAGANIA

2.1. Dopuszczalne niewyważenie kół

2.1.1. Niewyważenie kół jezdnych nie powinno przekraczać wielkości podanych w tabl. 1, a w przypadku gdy wyważarka nie pozwala na bezpośredni pomiar całkowitego niewyważenia w płaszczyźnie korekcji, lecz wymaga odrębnego pomiaru niewyważenia statycznego i dynamicznego, wielkości dopuszczalnego niewyważania podano w tabl. 2.

Zgłoszona przez Instytut Transportu Samochodowego
Ustanowiona przez Ministra Komunikacji dnia 24 grudnia 1975 r.
jako norma obowiązująca w zakresie produkcji od dnia 1 stycznia 1977 r.
(Dz. Norm. i Miar nr 9/1976 poz. 30)

Tablica 1

Samochody o prędkości maksymalnej km/h	Średnice obróczy koła cale	Dopuszczalne niewyważenie w płaszczyż- nie korekcji koła g · cm	Orientacyjne wielkości ciężarków odpowiadają- ce dopusz- czalnemu niewyważeniu g
powyżej 100	do 13 włącznie	180	10
	powyżej 13	300	15
do 100 włącznie	do 13 włącznie	270	15
	powyżej 13	360	15

Tablica 2

Samochody o prędkości maksymalnej km/h	Średnice obręczy koła cale	Dopuszczalne niewyważenie g · cm		Orientacyjne wielkości ciężarków odpowiadające dopuszczalnemu niewyważeniu g	
		statyczne	dynamiczne	statyczne	dynamiczne
powyżej 100	do 13 włącznie	360	120	20	10
	powyżej 13	600	200	30	15
do 100 włącznie	do 13 włącznie	540	180	30	15
	powyżej 13	720	240	30	20

2.1.2. Niewyważenie kół zamontowanych w samochodzie nie powinno przekraczać wielkości podanych w tabl. 3.

Tablica 3

Samochody o prędkości maksymalnej km/h	Średnica obręczy koła cale	Dopuszczalne niewyważenie g · cm		Orientacyjne wielkości ciężarków odpowiadające dopuszczalnemu niewyważeniu g	
		statyczne	dynamiczne	statyczne	dynamiczne
od 100	do 13 włącznie	450	150	25	15
	powyżej 13	750	250	35	20
do 100 włącznie	do 13 włącznie	670	220	35	20
	powyżej 13	900	300	40	25

K O N I E C

2.2. Wyważanie

2.2.1. Przygotowanie do wyważania. Koła poddane wyważaniu powinny być suche i czyste. Ciśnienie powietrza w ogumieniu powinno być zgodne z ciśnieniem określonym w instrukcji fabrycznej. Dopuszczalne odchyłki ciśnienia nie powinny przekraczać:

$\pm 0,1 \text{ kg/cm}^2$ przy ciśnieniu nominalnym do 3 kg/cm^2 ,
 $\pm 0,2 \text{ kg/cm}^2$ przy ciśnieniu nominalnym powyżej 3 kg/cm^2 .

2.2.2. Sprawdzenie bicia koła. Bicie promieniom i poosiowe kół nie powinno przekraczać wielkości podanych w tabl. 4.

Tablica 4

Średnica obręczy koła cale	Dopuszczalne bicie promieniom i poosiowe, mm	
	obróczy	opony
do 13 włącznie	1,5	3
powyżej 13	2	4

2.2.3. Sprawdzanie luzu zawieszenia kół zamontowanych w samochodzie. Przy wyważaniu kół zamontowanych w samochodzie należy sprawdzić całkowity luz wypadkowy wynikający z sumy luzów w łożyskach, na sworzniu zwrotnicy i na sworzniach wahaczy.

Pomiar luzu wykonuje się przez wychylanie koła w kierunku poprzecznym dookoła średnicy poziomej, na przemian w jedną i drugą stronę aż do oporu.

Powstałe przy tym przesunięcie najwyższego (lub najniższego) punktu leżącego na środku boku opony nie powinno przekraczać:

1,5 mm dla kół o średnicy obręczy do 13" włącznie,

1,8 mm dla kół o średnicy obręczy powyżej 13".

2.2.4. Sprawdzenie niewyważania koła przeprowadza się zgodnie z instrukcją obsługi wyważarki.

2.3. Wynik wyważania kół należy uznać za dodatni, jeżeli wielkość niewyważenia koła nie przekracza wielkości podanych w tabl. 1 lub 2 lub w przypadku wyważania kół na samochodzie - w tabl. 3.

INFORMACJE DODATKOWE

1. Instytucja opracowująca normę - Instytut Transportu Samochodowego.

2. Istotne zmiany w stosunku do BN-66/3621-01

a) zmniejszono wielkości dopuszczalnego niewyważania statycznego i dynamicznego ogumionych tarcz kół jezdnych samochodów oraz kół kompletnych (ogumionych tarcz z piastami i bębnami hamulcowymi),

b) wprowadzono dodatkową tablicę, w której dopuszczalne niewyważanie przeliczono na wielkości ciężarków wyważających mocowanych w zewnętrznej i wewnętrznej płaszczyźnie korekcji koła,

c) zmniejszono wielkości dopuszczalnego bicia promieniom i poosiowego opony.

3. Autor projektu normy - inż. Janusz Smoła - Instytut Transportu Samochodowego.